Ročník XII. — Číslo 14. Kvasilov dne 10. dubna 1937. Opłata pocztowa uiszcz. gotówką. 35 gr.

Rukopisy se nevracejí.

ADRES REDAKCJI: KWASIŁÓW - CZESKI

Hlas Volyně

Nevědomost by nebyla nevědomostí, kdyby se nevyvyšovala nad vědění.
A. Gráf.

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Inž. Alois Knotek:

Ještě o hospodářské škole.

Ve vlaku seznámil jsem se s krajanem z Volyně. Jel ze Lvova přes Stojanov do Lucka. Starší člověk, dobře živený, povahy nedůvěřivé, ale (to ještě nepovím). Mluvil jsem, že celou českou veřejností na Volyni hýbe dnes otázka i projekt založení hospodářské a chmelařské školy. Otázka ta byla dlouhá leta odkládána, odstrkována, ale uvědomělí a pokrokoví našinci dobře vědí, co chtějí.

I na Volyni musíme do předu, ani krok zpět! Chvíli na mne pohlížel pátravě a konečně se přiznal, že — o ničem neví!

„A Hlas Volyně, čtete“?

„Něco jsem už slyšel, že vychází české noviny.“

Pane Šimoníčku, není vám to hanba? Mlčel. Konečně pronesl zvolna:

„Kde vezmeme na školu peníze? Od nás hospodářů se nemůže ničeho žádat, máme toho sami za sebou až po krk. Samá hospodářská krise, člověk se sotva nasytí a obleče. Za našich časů takových škol nebylo, každý táta svého syna sám vyučil jak se má hospodářiti, na poli pracovati a bylo dobře. Mám také syna, učím ho jak umím, pracuje jako kůň, ale co z toho?“

„Pane Šimoníčku, to je asi tak, jako byste mluvil, že dnešní vojsko nepotřebuje moderních zbraní, když za starých časů se střílelo z praků, házelv se kameny a na nepřítele se chodilo s kosami v rukou. No, víte, tehdy to šlo, když nebylo nic lepšího, ale dnešnímu vojsku s takovou zbraní by se i malé dítě vysmálo. Rozumíte? Tak je to i s námi i s každým, jednotlivcem i s národem, jemuž se školství bude stále odkazovat na dávno minulé doby. Národ, který nejde krok za krokem s ostatním světem — padá, hyne, už nikdy nedohoní, co mu uteklo. Takový národ umře na věky. Tak je to i s každým jednotlivým hospodářem, sedlákem nebo rolníkem. Technika letí, věda pokroky činí v každém směru a kdo se odvolává na staré dobré časy, ten musí padnouti z nevědomosti!

„Všemu dobře rozumím, ale časy jsou zlé, nezbývá“, zakončil svoji obranu pan Šimoníček.

Bohužel máme ještě dnes na Volyni hodnou hrst těch našinců, kteří jsou o sto let pozadu a o ničem — nevědí!

I ve staré vlasti se zajímají živě o náš hospodářský projekt, jak dokazuje list p. V Bočka, rodáka z Mirohoště, nyní nájemce dvora Veltruby u Kolína. Výborný hospodář a myslitel, pochopil hned důležitost takového podniku pro povznesení našeho hospodářského dorostu a slibuje podle sil svých zakoupení pomůcek učebných.

Kdo jen trochu pozorněji sleduje zprávy v Hl. Vol. pozná, že získání veřejného mínění a přesvědčení o dobru věci na Volyni mezi našinci jde ku předu krokem hlemýždím. Potřeba soustavné a vzorné propagandy. Mohu tvrditi, že jest mnoho těch klidných, rozumných stavitelů, ale i těch, kteří za zády usměvavě bourají dobré dílo našinců. Svět je pokažen naklesloú morálkou, všude koukol mezi pšenicí. Neklesejme však. Společnou prací dosáhneme cíle. Hospodářská a chmelařská škola bude chloubou všech i těch, co staví a obětují se, i těch, kteří dnes boří, nevědí, podle slov písma, co činí.

Kdo má rád Volyň, miluje své krajany, kdo myslí na budoucnost svých dětí a všech našinců na Volyni, ten nemůže odkládati projekt tak naléhavý, důležitý a životní jako je česká hospodářská a chmelařská škola. Povinností naší jest překonati veškeré překážky, seskupiti všechny možné složky našinců, povzbuzovati k práci Nikdo z nás ani jediným slovem nesmí kaziti realisování pokroku hospodářského.

Nepotřebujeme mnoho slov, ale více obětavosti a činů vlasteneckých. Každá poctivá práce je práce pro nás všech, ať je to na poli, nebo v lese, v úřadě či ve škole. My všichni jedině poctivou prací žijeme na Volyní, vyvíjíme se, rosteme, hospodářská škola, naš ideal, naše bytí bude ovocem sladkým naší společné práce!

Co se děje v Americe?

Ze Spoj. států docházejí téměř denně zprávy o ohromných stávkách, které přinášejí miliardové škody, nebo které se dotýkají na př. v Detroitu existence i dvou milionů lidí, nehledě i k nepřímým škodám, které zasahují na př. i za hranice Unie jako byla skoro stodenní stávka na tichomořském pobřeží nebo jako je stávka v Detroitu, sídle automobilového průmyslu Fordova, Chryslerova.

Sotva je vyřizena jedna stávka v některém odboru, dochází k novým stávkám v jiných oborech. Tentokráte hrozí stávka uhlokopů, jež se může rozšířiti na 400.000 dělníků. Na štěstí mají stávky celkem vzato průběh nekrvavý, ač zaměstnavatelé a část úřadů těžce nesou ony stávky „se založenýma rukama“.

Na tu stávkovou vlnu se musíme dívat jako na údobí vývoje sociálních zápasů mezi americkým kapitalismem a dělnictvem, na údobí, v němž americké dělnictvo dohání své evropské kolegy v různých sociálních a pracovních vymoženostech. Jak je to v Evropě už dávno, co byla odstraněna dětská práce v továrnách, omezena práce žen, uznání zástupci dělnictva, kteří dohodou upravují sporné otázky.

Zaměstnavatelé měli při stoupajícím zprůmyslovění Unie stále dosti pracovních sil v přistěhovalcích, kteří přicházeli houfem hlavně z Evropy. Když dělníci pro nízké mzdy sáhli ke stávce, byli prostě vyloučeni a místo nich přišli oni přistěhovalci.

Avšak po světové válce ustal onen přebytek pracovních sil, protože byl zaražen vystěhovalecký příliv, zejména dělníků, kteří se spokojili sebe menší mzdou a konali sebe horší práce. Ke kvalitní práci, jako je na př. v automobilkách není snadno dostati náhradu v době nového rozmachu výroby automobilů, chrlící týdně desetitisíce kusů. A zvýšená poptávka ještě více dráždila podnikatele, aby neztráceli ani minuty, když je nutno poptávku nasytiti.

Proto v některých odvětvích dobrovolně splnili požadavky dělnictva jednak zvýšením mezd, jednak přiznáním práva zástupců dělnických organisací jednati o podmínkách dělnictva. Dělnictvu bylo však potřebí jednotné-

(Pokračování na stránce 4.)

Osvětová hlídka.

Ze vzpomínek na † Renatu Tyršovu.

Při zprávě o smrti této vynikající ženy vynořuje se mi v paměti vzpomínka z r. 1927.

V červenci téhož roku pozvalo „České Srdce“, jehož zakladatelkou a dlouholetou předsedkyní byla zesnulá, dítky ze zahraničí, aby shlédly vlat svých otců a předků. Z naší Volyně vypravilo se 60 dítek pod vůdcovstvím pí. Mazánkové ze Zdolbunova, sl. O. Janatové z Boratina a mojím. Cesta vedla přes pohraniční stanici Lavočna v průsmyku karpatském. Již na stanici před Lavočnou na polském území uvítala nás dáma — paní Brunerová, vyslaná od Českého Srdce, aby převzala péči o výpravu. Vyslovila svoje obavy, zdali se bude moct s námi domluviti, a zaradovala se uslyševší od nás čistou češtinu. Po celou cestu přes Slovensko, Moravu a Čechy pečovala o dítky jako matka, a není divu, že děti k ní velice přilnuly. Na Masarykově nádraží v Praze uvítaly naši výpravu ještě dvě slečny z ČS. jakož i redaktor Hejret. Ubytovali nás ve škole u sv. Štěpána. Co průvodčího po Praze a okolí přidělili nám p. Cipra. Hned první den prohledli jsme zemské museum, arci jen zběžně, načež nás zavedly sl. průvodkyně na oběd do jídelny Českého Srdce. Tam nás uvítala předsedkyně R. Tyršová, vdova po zakladateli Sokola Miroslavu Tyršovi. Po uvítání zapěly dítky „Kde domov můj“ a „Čechy krásné, Čechy mé.“ Pozoroval jsem silné vzrušení ba i slzy na líci pí předsedkyně i jiných. S námi zároveň hostilo ČS. dětí českých horníků z Westfalska v Německu. Ty již mezi sebou mluvily téměř pouze německy, kdežto čeština jejich byla silně „prošpikována“ německými výrazy. V soukromém rozhovoru sdělila mi pí. Tyršová, jak mocně ji dojalo, když uslyšela z úst dítek z Volyně čistou českou řeč a hymnu, neboť se domnívala že jsme se my, Češi na Volyni odnárodnili. A po celou dobu našeho pobytu v Čechách od 18. července do 2. srpna těšili jsme se velké péči a pozornosti. Vše co bylo pozoruhodného v Praze jsme shlédli, ba i výlet po Vltavě na Karlův Týn jsme podnikli. Ku konci pobytu v Praze vyprosil jsem si na pí. předsedkyni návštěvu Moravského Krasu t. j. krápníkových jeskyň a propasti „Macochy“, což nevcházelo do programu výpravy. Se vší ochotou svolila, a přidělila nám opět sl. průvodkyně. Zamilovali jsme se těmi přírodními krásami, shledli ty slavné znamenitosti Prahy a Československa.

Účastníci výpravy, kteří za těch 10 let vyrostli v jinochy a dívky, ba již někteří v muže a ženy, zajisté vzpomínají s vděčností na ty krásné chvíle ztrávené v Československu, a zvláště na tu milou stařenku, která celou tu radost nám připravila. V č. 5. „Krajana“ čteme o ní mezi jiným: „Paní R. Tyršova měla vřelý zájem o čsl. zahraničí a upřímné účinné porozumění pro jeho potřeby. Sledovala činnost zahraničního Odboru Národní Rady a jako předsedkyně „Českého Srdce“ pomáhala ráda, kde mohla a kde se jí k tomu naskytla příležitost. Zvláště veliká je řada zahraničních krajanských dětí, kterým na její zakročení dostalo se v „Českém srdci“ vítané pomoci.

Nuže my, kteří jsme tohoto dobrodiní byli účastníky, věnujme zesnulé Renatě Tyršové trvalou památku.

Jos. Vlk.

Knihovny, jejich význam a stav četby.

Do všech českých osad na Volyni, které o to dbaly, umístila ČMŠ. své putovní knihovny. Některé mimo to mají obecnou knihovnu a knihovny SČM. nebo SKM.

Není knihovnou každá i sebe větší sbírka knih není-li uspořádana podle určitého sistemu. Knihy nutno rozděliti p dle velikosti na 4 oddíly: I do 15 cm, II do 25 cm, III do 35 cm, IV od 35 cm výše. Také jest zvykem děliti knihovnu na základní dva díly: literaturu zábavní a poučnou. Přibývající knihy zapisujeme do inventářní knihy v pořádku v jakém docházejí. Pak jest nutno pořiditi druhý seznam knih podle abecedního pořadí autorů. Číslujeme knihy tak, jak stojejí na policích. Vedeme evidenci čtenářů a půjčených knih. První a druhý způsob jest stejně dobrý. Neražtkujeme knihy na titulním listě, uprostřed a všude kde jen možno. Toto ubírá knize pěkného vzhledu. V obcích s matiční školou funkcí knihovnika jest pověřen učitel, který z ohledu již na své poslání této funkci se náležitě věnuje. V jiných obcích knihovník jest volen. Z neznalosti poměru nemohu tvrditi jak takové knihovny jsou vedeny, ale každý z těchto pánů musí souhlasiti, že vedení knihovny vyžaduje dosti práce. Každá dobře vedena knihovna musí být v stavu kdykoliv zodpověděti: kolik jistého roku měla čtenářů, kolik bylo přečteno knih, kolik vybrá-

Besídka.

Napsal Adolf Piskáček.

Pomsta umělcova.

Kousek českého rokoka.

(Dokončení.)

Vzpomínala na vše to skoro jen letmo, ale vzpomínky ty byly jí drahé. A nyní má býti uspořádáno zase něco podobného, a její jméno aspoň v osobě jejího poddaného, Fialy, bude při tom uctivě vyslovováno..! Bude to zároveň poslední Fialův triumf, důstojný pomsty hraběnčiny...!

Avšak brzy zvěděla pravdu, jež ji ohromila. Zajel k ní jednoho dne sám pan purkrabí a odevzdal jí list s císařskou pečetí — zvláštní kurýr přijel s ním z Vídně — ve kterém jí bylo nařízeno, aby Fialu — dosud ve vězení drženého — bez nejmenší úhony okamžitě na svobodu propustila. A byl v psaní ještě ten dodatek, že mu má dopřati volné cesty, chtěl-li by on Prahu opustiti a jako umělec hledati své štěstí v cizině.

Hraběnka zesivěla ve tváři dočetši list.

„Tedy jste mne oklamal vy, pane purkrabí,“ praví a k purkrabímu posměšným tonem.

„Ano, já paní hraběnko. Učinil jsem tak z lidské povinnosti. Trest, jímž jste chtěla stihnouti nebohého Fialu, byl nelidský a byl vám peklem samým vnuknut,“ odpověděl jí purkrabí vážně a důstojně.

„A přece ještě nade mnou nejásejte. Bylo by to předčasně. Fiala jest stále ještě v mojí moci, jest můj poddaný, já jím vládnu. Trest dám vykonati ihned.“

Poodešla několik kroků a chopila hedvábím vyšívanou stuhu, visící volně od zvonu ve zdi zapuštěného. Stanula a pohlédla vítězně na purkrabího.

„Na úder zvonu vejdou sloužící a vykonají každý můj rozkaz. Kdo by se toho chtěl odvážiti, aby mu vzdoroval?“ děla s hrdým přízvukem ve hlasu.

„Já, Vaše Milosti,“ ozval se z chodby hlas.

Hraběnka ztrnula v úžasu, jakoby nechápala, co se s ní děje. Několika skoky byla u dveří, trhla jimi a spatřila svého správce, jenž právě hodlal vejíti.

„Tys to, který se odvážil tak drze odpověděti k mé otázce?“ vykřikla rudá hněvem.

„Ano, já to byl,“ odpovídal správce s ledovým klidem. „Fialu chrání slovo císařské, a já jsem si pospíšil, abych je uvedl s vaší vůlí ihned ve skutek. Fiala právě opustil váš palác...! Doufám, že Vaše hrabecí Milost, bude mi povděčna za moji horlivost..!“

„Ovšem, ovšem,“ mumlala hraběnka. Má-li Fiala bývalý, můj poddaný takové protektory, od správce až po purkrabího, a dokonce jeho císařské Veličenstvo, což já, ubohá slabá žena mohu proti nim si počíti... Děkuji vám, milý správce. Ale myslím, že jste byl dosud ve službách mých a měl vyčkati především mých rozkazů, neučinil jste tak a vzdal se tedy nároků na další služby osobě mé. Nuže, jste svoboden také — můžete taktéž odejíti, a taktéž ještě dnes, ihned.“

„Nepůjdeš daleko, milý správce,“ řekl purkrabí s úsměvem. Zaměníš pouze palác paní hraběnky s palácem mým! A cestu do něho už znáš — —“ dodal s jemnou ironií. Poklonil se hraběnce a odešel. Správce jej následoval.

no na poplatcích za čtení, jaký jest průměr přečtených knih na čtenáře a na dorostlého občana. Měl jsem příležitost prohlédnouti tři putovní knihovny, jednu obecnou a dvě sbírky knih patřící sdružením. Výsledky jsou tyto: Málo čtenářů a málo čtou. Průměr přečtených knih na ty kteří by mohli číst jest méně než jedna kniha do roka. 5—3 čtenářů ve vesnici z kterých jest průměr vzat. Ostatní málo čtou nebo nečtou vůbec. Při výměně putovních knihoven odváděné Matici poplatky za čtení za dvou neb tříleté období činějí od 12—25 zl.

Snad máme málo pochopení pro knihu? Uvádím několik základních vět od Květuše Pelcera jaký význam měla kniha pro náš národ. Všecky národové si získávají své čestné místo tím, čím navzájem jeden nad druhým vynikají. Náš národ dobyl si uznání světa tím, že toužil vždy po vyšší osvětě. Proto nejpřednější mužové neustávají nám připomínati, abychom usilovali o vzdělání v němž jest naše vnitřní síla. Havlíček praví: Kdo se neustále učí, bude vlasti chlouba, kdo si myslí, že dost umí, začíná být trouba. Jsme národ knihou odchovaný. S knihou jsme rostli, pro ni trpěli a s ní vítězili. Husův příkaz: Hledej pravdy! vznítil v našich předcích zkoumání písma. Eneáš Sibrius, pozdější papež Pius II. vyznal, že české ženy znají písmo lépe, než lecktery italský kněz. Česká kniha putuje s českými vystěhovalci do ciziny. Když český národ klesá v mrákoty, vlastenci neustávali v šíření osvěty, aby národ přivedli osvětou k svobodě. Palacký praví: Je potřebí, abychom se vzdělávali a dle vzdělaného rozumu jednali. A kdo by snad nedůvěřoval nejlepším synům národa. Musíme dále šířiti světlo poznání a i tu starou lásku k české knize a k národnímu vzdělání. Kniha pobaví a vzpruží — co stromu vláha to duši četba. Spisovatel Machar praví: Buď věren knize pokud dýšeš. Kniha je nejlepším přítelem, neboť tě neopustí, neoklame, nezradí. Lidé nejlepší dali v ní to nejlepší co měli v duších svých. Knihou, časopisem a divadlem budeme plniti osvětový úkol, jak nám jej uložil Palacký. Básník Sv. Čech vybízí k činnosti řka: To lidské moře nezná odpočinku, Ty též ho neznej, stále měj se k činu.

Vladimír Šimůnek.

Krajané!

Na výroční valné schůzi ČMŠ. ve Zdolbunově bylo usneseno vydati opětně kalendář V. Č. pro příští rok. Tato práce svěřena opět redakčnímu kroužku z minulého roku.

Jak se dalo předvídati, letošní kalendář ne u všech čtenářů došel obliby a příznivého úsudku. Někteří ocenili naši nezištnou práci a obtíže s vydáním jeho spojené, kdežto jiní očekávali snad něco sensačnějšího a zajímavějšího. Máme-li s chuti chopiti se opět díla a pracovati nad zdokonalením vydání příštího, jest nutno zvěděti všeobecný úsudek naší čtenářské obce o vadách a nedostatcích vydaného kalendáře, abychom se dle toho mohli zaříditi. Kdo by chtěl laskavě poukázali na tyto nedostatky, nechť bez obalu napíše svůj úsudek do Ústředny ČMŠ. (p. Łuck skrz. 15) aneb do redakce „Hlasu Volyně“ ve způsobu ankety, pro níž nám zajisté redakce udělí místo v listu. Dále opětně vyzýváme krajany, aby se přihlásili ku spolupráci vhodnými pro kalendář články. Nepochybujeme, že se najde dosti zajímavé látky z našeho veřejného života z našich životních zkušeností i t. p. Úpravu rukopisů obstará kroužek.

Očekáváme vbrzku příznivých výsledků této výzvy.

Redakční Kroužek.

Dopisy.

Ze Závidova.

Neděle 14. března den jinak obyčejný a pomíjející zustane pro vždy živou a povzbuzující upomínkou v paměti každého pravého občana naší obce jenž se zúčastnil slavnosti posvěcení naší matiční, české školy. Ano naší — neboť jsme si ji vlastními společnými silami, diky obětavosti a snaživosti vystavěli. Vysvěcení školy provedl farář A. Zajíc z Hulče, který po ukončení církevních obřadů ve vystižné řeči k přítomným zhodnotil význam vykonané práce, a vřelými slovy povzbuzoval občany Závidova k další svorné spolupráci s přáním zdaru škole a učiteli v jeho působení. Všem kteří přispěli ke vzniku školy, jakož i panu faráři jménem Matice a odboru poděkoval p. V. Kuchyňka jednatel odboru, který vyslovil naději a přesvědčení, že tak vznešená myšlenka najde vždy plnou ozvěnu ve věrných českých srdcích, kterých snahou bude v započaté práci pokračovati a ji rozvíjeti. Byla to pro Závidov skutečně chvíle velkého významu, kdy občané hrdě pohlíželi na notný kus vykonané práce s vědomím, že je to řadí do počtu pokrokových obcí na Volyni, v němž si své místo dovedou trvale uhájit. Závidov stojí

Jak užasl Fiala, když do jeho vězení vcházel dobromyslný správce hraběnčin a zvěstoval mu, že jest svoboden a císařským psaním zaručena mu nejen bezpečnost jeho života, nýbrž i volná cesta do světa, aby tam hledal svojí slávu.

„Nemeškejte rychle! Hleďte, ať už jste za Prahou! Doufám, že tentokráte budete šťastnější! A zde malý příspěvek na cestu!“

Vtiskl mu do ruky několik tolarů a listinu s vlastnoručním podpisem císařovým, pak jej ujal za ruku a rychle vlekl ven, na svěží vzduch, do přírody, do úplné volnosti pro všecky časy budoucí! —

Překvapený, Fiala sotva mohl poděkovati. Chtěl správci, z jehož pohledu i chování se přesvědčil, políbiti ruku, ale ten ruku utrhl, a jen žhavá slza šťastného jinocha ukápla na ruku starého poctivce.

„To já jen k vůli muzice, k vůji vaší muzice, rozumíte.“ bručel stařec, objímaje a líbaje Fialu. „Bůh vám dej štěstí a zůstaňte, čím jste, dobrým českým muzikantem!“

Bylo po loučení. Za chvíli byl Fiala na ulici.

Sotva se mohl ze všech dojmů vzpamatovati, vše zdálo se mu pouhým snem, ale jeho nástroj, na který ani v největším chvatu nezapomněl, svit k peněz a veliká listina — ne, to bylo příliš u skutečnosti...!

Fiala dlouho nemeškal a opouštěl Prahu. Byl již hluboký podzim. Ostré a studené větry rozvály poslední zbytky listí na stromech, z rána obalovalo větve jich již jíní a obloha ztmavěla. Slunce bylo na ní řídkým hostem. Malý tlumok nese na rameně a nádherný nástroj pod paží, dar to jednoho z mecenášů pražských, zámožného občana malostranského, vycházel, Fiala z pražské brány na bělohorskou silnici, kudy nedávno v noci prchal a sase se vracel v průvodu mušketýrů.

Dnes ovládaly ho jiné pocity než tenkráte. Hruď jeho volně oddychovala a oči jeho zarosené klidně spočinuly na věžích strahovských a svatovítské, jež v neurčitém polosvitu vypínaly k podzimnímu nebi.

„Zda vás ještě někdy uvidím? Zda se ještě někdy v životě pomodlím pod vaší ochranou? Ó, Praho, zda tě ještě v životě spatřím?“

Léta ubíhala. Hudební život pražský se prohluboval, stále, jsa v čele hudebního ruchu středoevropského. Virtuosové všech nástrojů představovali se Pražanům, ale náhrady za Fialu nebylo. Všichni, kdož slyšeli sytý a šťavnatý ton jeho obce, nemohli naň zapomenouti.

Ani hraběnka Netolická naň nezapomněla. Litovala toho, že byl jí císařským zakročením vyrván z moci, vždyť odlesk jeho slávy padal i na její hlavu, na hlavu jeho vrchnosti.

Fiala zatím klidil ve světě slávu, o které se mu ani nesnilo. Kurfiřt bavorský Max Josef jmenoval ho po jediném dvorním koncertu v Mnichově svým prvým obojistou, a tak vstoupil Fiala do života uměleckého, v němž získal i oddaného přítele v osobě samého Mozarta. Ani on nezapomněl na hraběnku. Jednoho dne kráčel po Vídni a spatřil v okně kteréhosi obchodníka předmět, který upoutal jeho pozornost. Vešel do krámu a předmět koupil. Opatřil ho adresou hraběnčinou a zaslal do Prahy.

Hraběnka chystala se zrovna k vyjížďce, když sloužící donesl jí předmět pečlivě zabalený. Ve chvatu zá-

dnes v řadě kulturních a národních průkopníků českých na Volyni a vynasnaží se aby nezklamal nadějí v něho pokladaných a proto všemu počínání závidovských čechů — Zdar.

Pozorovatel.

Co se děje v Americe?

(Dokončení ze str. 1.)

ho vedení. Před rokem vytvořilo se Committee for Industrial Organisation (Výbor pro průmyslovou organisaci), jejímž základem byla Unie hornická s 500.000 členy, vedena Lewisem. K ní se připojily další odbory, jmenovitě kovodělníků a zasáhly také účinně i do presidentských voleb ve prospěch Rooseveltův. Spoléhají na jeho podporu, kterou arci on zatím veřejně neprojevuje, jako by se o ony obrovské zápasy nestaral. Činí tak asi snad jen proto, aby nezesílil proti sobě odpor zaměstnavatelských organisací. Zatím bojuje o právní zabezpečení svých plánů opravou Nejvyššího soudu.

Jisto se zdá, že z těchto zápasů vyjde dělnictvo se značným úspěchem, třebaže ne úplným a tak dohoní alespoň částečně to, co Amerika proti Evropě zameškala.

vem jednoty názorů, jednoty politiky i cílů obou bratrských národů a států, které jsou nerozlučné i pro budoucnost.“

Franco hlásí mírný postup a přestřelky.

Hlavní stan Francovy armády vydal zprávu, v níž se praví: Na severní frontě 5. divise není nic nového. Na frontě biskajské pokračuje vítězný postup našich oddílů. Na frontě 8. divise byla obvyklá dělostřelecká přestřelka. Na frontě madridské odrazili jsme prudký útok nepřítele na Casas del Portal stejně jako útok na Pingoronu podporovaný tanky. Naše oddíly se zmocnily tří tanků. Na frontě v Andalusii byly jen bezvýznamné přestřelky.

Výbor pro obranu Madridu hlásí:

V úseku silnice do La Coruňa rozpoutali Francovci mocný úder, aby získali zpět území, které mají v rukou republikanští od poslední své ofensivy. Několik chabých pokusů Francovců o útok bylo odraženo s velkými ztrátami na straně nepřítelově. Francovo vojsko mu ilo ustoupiti v nepořádku a vládní pronikli kupředu o dva kilometry. V úseku carabanchelském vládní oddíly obsadily 200 domů.

Kronika.

Vládní nařízení k zamezení zvyšování cen.

Jak oznamuje „Gazeta Polska“ ve středu 7. IV. t. r. se konala schůze ministerské rady pod předsednictvím premiera gen Sławoj-Składkowského, která projednávala otázku neodůvodněného vzestupu cen. Učiněno řadu usnesení proti zvyšování cen jako: zastavení vývozu obilí a obilních výrobků, zavedení norm vymílání a to u žita 70 proc. a 65 proc. u pšenice, povolen dovoz krmiv. Povoláno komisi cenové kontroly, a zrušeno clo na olovo a zinek. Rozvázano celou řadu kartelů. Následkem těchto nařízení ceny u zinkového plechu klesly již o 100 zl. na tůně.

Výstavba centralního okruhu.

V Sandomieřu započato s pracemi nad regulací Visly, jak rovněž i s přípravními prácemi k vybudování velkých průmyslových závodů. Na těchto pracích jsou zaměstnáni kromě místních dělníků přes 500 nezaměstnaných z voj. Kielieckého. Přistoupeno k vybudování elektrické sitě o vysokém napětí na úseku Mošcice-Starochovice i Starochovice Varšava. V brzku budou plně započaty prace nad stavbou plynového potrubí z Roztok přes Kolbušova, Tarnobřeh do Sandomieřa, kde překročí Vislu i dále přes Ostrovice do Ljubienia.

silku rozevřela. Zachvěla se. V rukou držela lidský chrup, z něhož postranní zuby byly vylámány. Uvnitř vložen byl malý lístek. Hraběnka četla:

Vaše Milosti.

K milé vzpomínce na Vašeho bývalého poddaného zasílá Vám

Josef Fiala.

Ruce hraběnce klesly. Byla nepříjemně dojata. Lidský chrup, jenž v rukou držela, příšerně ji rozmrazil. Mrštila jím do kouta sálu, ani si nevšimnuvši, že to, co v rukou držela, byla pouhá napodobenina, bizarní bonboniera, jaké v tehdejší době byly v modě a tvořily svými nejdivnějšími tvary obchodní pramen.

Statní hnědouši, zapřažení v povoz hraběnčin, již netrpělivě tepali půdu kopyty. Až jiskry naskakovaly. Ale hraběnka toho dne nevyjela. Sloužící marně pátrali po příčině. Nacházeli pro to hojnost různých výkladů, ale pravého neuhodli. Kdo by se také něčeho podobného byl domyslil! Hraběnka se nepochlubila, a Fiala jakoby do moře zapadl — v Čechách nikdy jej už nespatřili.

Letecká trať Varšava-Bukarešť-Tel Aviv.

Tyto dny odjel do Varšavy velitel Cernescu, aby byly uvedeny v soulad požadavky obchodních a průmyslových komor v Polsku, Rumunsku a Palestině při zřízení stálých letů na trati Varšava-Bukarešť-Tel Aviv.

Návštěva presidenta dr. Beneše v Jugoslávii.

Dne 5-7 dubna t. r. navštívil president Československé Republiky Jugoslávii a byl hostem prince-regenta Pavla. Po cestě a v Bělahradě byl všude nadšeně vítán. Po ukončení návštěvy byla vydána tato úřední zpráva:

„Za svého pobytu v Bělehradě měl J. E. president Československé republiky dr. Edvard Beneš a československý ministr zahraničních věcí dr. Kamil Krofta politické rozhovory s J. K. V. princem vladařem Pavlem a ministerským předsedou dr. Milanem Stojadinovičem.

Byly probrány všechny otazky týkající se vzt hů obou států, jakož i problémy vyplývající z nynější mezinárodní evropské situace. Znovu byla potvrzena a zdůrazněna nedávná rozhodnutí Stálé rady Malé dohody. Tato prvá oficiální návštěva hlavy československého státu jihoslovanskému národu znovu jen zpečetila vzájemné intimní přátelství a nezničitelné bratrské spojenectví.

Oficialní cesta J. K. V. prince vladaře Pavla do Prahy, jejíž datum bude v brzku stanoveno a již princ Pavel bude opětovati návštěvu presidentu Československé republiky, bude dalším zdůrazněním a dalším projevem

Před rozhodným krokem k mezinárodní hospodářské spolupráci?

Na informovaných belgických místech se potvrzuje, že francouzská a anglická vláda pověřily již belgického ministerského předsedu van Zeelanda, aby provedl anketu o mezinárodní hospodářské situaci. Van Zeeland zplnomocnil belgického hospodářského znalce Frera, aby prozkoumal tuto situaci jednak ve státech střední Evropy, jednak s hlediska Společnosti národů. Belgický expert navštívil v minulých týdnech několik států ve střední Evropě.

Zatčení býv. náčelníka G. P. U. v Rusku.

V Moskvě byl zatčen jeden z nejvýznačnějších bolševických typů, vpravdě zločinců — Jagoda, pravým jménem Jehuda Herschel. Svou bezohledností dostal se až do nejvlivnějšího místa v SSSR — stal se náčelníkem G. P. U. politické policie, nástupkyně pověstné Čeky. Jagoda jako náčelník G. P. U. byl nesmírně mocnou osobou, jež rozhodla o osudu milionu ruských lidí. Miliony jich zahynuly jako mouchy v trestaneckých a pracovních táborech.

20 let od vstupu Spojených států severoamerických do války.

Na 6. t. m. připadlo dvacáté výročí vstupu Spojených států severoamerických do války světové, které mělo veliký vliv na konečné vítězství Spojenců i stanovení cílů příštího míru. Zásahu USA do světové války předcházela německá válka ponorková, při níž nebyly ušetřony ani americké lodi (na př. zničení parníku „Lousitanie“ dne 7. května 1915), což velmi vzru-

šovalo americké veřejné mínění proti Německu. Když pak byl 7. listopadu zvolen po druhé americkým presidentem W. Wilson, rozhodl se zasáhnouti do války jako prostředník a poslal 31. prosince 1916 válčícím státům notu, v níž je žádal o sdělení cílů války a podmínek míru. Centrální mocnosti tehdy na notu Wilsonovu neodpověděly, kdežto válčící státy dohodové odpověděly známou notou z 10. ledna 1917, která je pro nás historická tím, že v ní po prvé bylo mezi podmínkami míru uvedeno také osvobození utlačovaných národů rakouských, jmenovitě Čechoslováků.

ZÁPIS

XIV. řádné valné hromady České matice školské v Republice polské, konané ve Zdolbunově dne 7. března 1937.

Schůze se zúčastnilo 54 delegátů odborů, 15 členů výboru, 7 členů Dozorčí rady, 3 členové revisní komise, legační tajemník vyslanectví ČSR ve Varšavě p. J. Hejret, konsul ČSR v Kvasilově Ing. Vl. Svárovský a 22 hostů.

Za předsedu schůze většinou hlasů zvolen p. J. Malínský z Lucka, který schůzi zahájil přečtením pozdravných dopisů i telegramů od vyslanectví ČSR ve Varšavě, spolku „Komenský“ v Praze, Československého Ústavu Zahraničního v Praze, Dr. Karase a R. Jozefa z Olomouce, Československého Svépomocného Spolku v Bělsku a jiné. Povstáním uctěna památka zesnulých vyznačných pracovníků na Volyni a pí. R. Tyršové v Praze.

Ve své uvítací řeči předseda J. Malínský zdůrazňuje, že musíme se modernisovati a poskytnouti naší menšině vše, čeho potřebuje k svému kulturnímu rozvoji. Ujišťuje, že obdržené obnosy jsou Správou Matice účelně použity a nabádá k širšímu pochopení a společné solidaritě.

Po přijetí přečteného zápisu z minulé valné schůze usneseno zaslati pozdravné telegramy Presidentu Rzeczypospolitej Polskiej prof. I. Mościckiemu, Presidentu ČSR Dr. Edvardu Benešovi, Vojevodovi volyňskému p. H. Józewskiemu a kurátoru OSŁ. Dr. E. Nowickiemu.

O činnosti Matice referuje předseda Vl. Mesner a sděluje, že letos založen nový odbor v Sienkiewičovce který projevuje značnou činnost. V Rapatově na žádost místní správy odboru ČMŠ byl zrušen. Všech odborů Matice čítá 66. Pro nepochopení a národní vlažnost krajanů v Dubně, Matice dopsud nebyla stavu založiti tam odbor ČMŠ, ani organisovati projektovanou mateřskou školu, ba ani umístiti putovní knihovnu. Matice žádala na Kuratoriu o úředně potvrzený vzor vysvědčení pro matiční školy a přiznání práva veřejnosti těmto školám. Následkem této žádosti byly provedeny velice přísné visitace všech škol matičních, které na vícetřídkách dopadly uspokojivě a méně uspokojivě na méněttřídkách. Žádosti tyto dopsud vyřízeny nejsou. Po delším jednání Matice vymohla na Kuratoriu právo používání školních legitimací na vícetřídních školách, opravňujících k snížení jízdného na drahách. Pro ustálení platu matičních učitelů, správa Matice společně s delegáty Sdružení českých učitelů vypracovala stupnici platů dle vzoru státních. Aby učitelům matičních škol bylo usnadněno udržeti školy ve výši doby, zvolena byla při Matici pedagogická komise ze zkušených učitelů, která matičním učitelům má býti nápomocna radou ve vyučování. Po delším vyjednávání a intervencích p. J. Parmovi, učiteli z ČSR, povoleno vyučovati na matiční škole v Lucku od ledna 1937. Aby plány nadstavby matiční školy v Lucku mohly býti zatvrzeny, Matice byla nucena přikoupiti část přiléhajícího pozemku od souseda ve výměře 176 m² za obnos 4.600 — Zl. Dle zatvrzeného plánu matiční školy ve Zdolbunově v minulém roce vykonáno vnitřní přestavbu školy, přístavbu bytu pro školníka a splachovacích záchodů bez vnitřního zařízení. Pro matiční školu v Rovně vyhlédnut pozemek se stavbami o koupi kterého na výhodných podmínkách se dosud vyjednává. V Omelánštině za podpory Matice místní krajané ukončili budovu školní, ve které se započalo vyučovati začátkem tohoto školního roku po přijetí úřední stavební komisí. Také v Závidově krajané za podpory Matice školu vystavěli a předali ji do majetku Matice. Na základě udělené koncese v této škole započne se vyučovati začátkem března 1937. Jelikož ministerstvo W. R. i O. P. ve Varšavě nepovolilo p. Vl. Knopovi z Mirohoště, absolventu učitelského ústavu v Brně na této škole vyučovati, dle dodatečné žádosti Matice na řídícího učitele změněné školy byl zatvrzen p. T. Svoboda, učitel matiční školy v Lucku. Své školy loňského roku Matice vybavila

---

172.

la dovnitř. Za dveřmi měla připravený svícen a za okamžik byla ve svém pokojíku. Sotva postavila světlo na stůl, zastavila se, aby si oddechla a jaksi ulehčeně si oddychla. Potom však náhle svíčku zhasila a potmě se počala svlékati.

Div nekřikla radostí. Náhoda sama jí byla příznivá, takový důležitý objev učinila a teď již se nebojí, že by z Červené se stěhovala. Kdyby nebylo tak pozdě, ještě teď by hraběnku zbudila a pověděla jí, jaké kousky zahradníkova dcera provádí jak mladého barona svádí, jak mu do náruče padá a nutí ho, aby ji líbal. Ne on jí, ona jej svedla, ona ho do noci vábila, ona se chtěla zmocniti titulu baronky.

To bude pokřik, to bude v zámku boží dopuštění, těšila se a tiše se na loži smála. Zná hraběnku, zná její pýchu a dobře ví, jak bude hraběnka zuřit, až se to doví. Při té příležitosti si jí posteskne, že na ni, Ninu, zahradník donášel, jen aby ji ze zámku vystrnadil, protože nikdo ze všeho služebnictva nezná to tak dobře, jako to zná ona. Nu, nemusí míti starostí, ze zámku již nepůjde.

Maličko ji trápilo, že adjunkt asi zle odskáče svůj noční výlet, ale ať. Však se zase udobří a neudobří-li se on, nebude proň plakati. U lesního úřadu je mladý adjunkt,

169.

okamžik zastavila. Bylo by možná, aby byl adjunkt takovým zrádcem? Neuteče ta, kterou drží, jakmile se strhne křik? Musí slyšeti, co si povídají. Hlavu pokud mohla nejdále natáhla a poslouchala.

„Nic se neboj, Milado, uvidíš, že strýc a tetinka časem se udobří. Bude to sice pro nás velice bolestné, když budeme odloučeni, ale jaká pomoc. Tím sladší bude pro nás vědomí, že nic nestojí v cestě našemu štěstí.“

„Věř mi Arture, dosud nechci doufati, že naše láska dobře skončí. Ale aspoň za to jsem vděčna, že jsi měl tolik statečnosti a panu hraběti se přiznal. Bála jsem se ho, ale on je nevýslovně dobrý. Kéž by byla paní hraběnka taková, jaká starost by mne opouštěla!“

„I ona bude dobrá, jenže napřed dlužno překonati výbuch jejího hněvu a sečkati, až ji strýc uchlácholí. Podaří se to, jsem pevně...“

V téže chvíli ozvala se temná rána, jako když někdo s výše seskočí a za pavilonem ozval se praskot větví. Nina bezděčně ucouvla a rychle popošla o několik kroků nazpět. Spatřila ještě, jak ti dva v pavilonu vyskočili a nyní viděla, jak ten, který neznámou objímal, v houští se vrhl.

„Kdo je zde?“, křikl vyhrůžně.

13. mapami Polska, 13. obrazy „Poczet królów Polski“, 465. českými a 236. polskými knihami. Mimo toho nemajetným žákům Matice darovala 211 učebnic. Celkem vydáno pomůcek a učebnic na 1.578,09 Zl. Po celoročním vyjednáváním ministerstvo W. R. i O. P. ve Varšavě povolilo p. J. Alblovi, učiteli z Československa vyučovati na státní škole v Malíně od 15. října 1936. Po prázdninách loňského roku Matice hodlala uspořádati zájezd dětí do Československa. Pro těžkosti, spojené s vystaráním zahraničního pasu, musela od svého záměru upustiti. Se spolkem „Komenský“ v Praze Matice projednávala otázku založení hospodářské školy na Volyni. Zřízení této školy spolek „Komenský“ nedoporučuje, jako podnik pasivní a navrhuje prozatím začít od hospodářských kursů. V minulém roce sestaveno dalších 11 putovních knihoven a propujčeno krajanským osadám. Všech putovních knihoven Matice čítá 31. Za spolupráce Ústředí byly vypracovány stanovy Sdružení československé mládeže na Volyni a po podepsání zakládajícími členy v lednu 1936. byly předloženy úřadu vojevodskému k zatvrzení, což doposud vyřízeno není. Pro rok 1937 Matice vydala kalendáře „Volyňských Čechů“ a rozeslala je darem všem odborům. Výstavy zahraničního školství v Praze Matice se zúčastnila svými diagramy státního a soukromého školství. V roce minulém předseda Vl. Mesner podnikl mnoho zájezdů do osad a vykonal řadu přednášek informačně-propagačních. V roce minulém Matice vydržovala 12 škol, na kterých vyučovalo 23 učitelů při návštěvě 660. žáků. Náklad na udržení těchto škol činil 37.714,87 Zl. Na stavby a hrazení dluhů vydáno 15.650,51 Zl.

(Dokončení příště.)

Správa České matice školské v Polsku.

Oznámení.

Z Rovna.

Dne 18. dubna t. r. o 9 hod. se bude konati Valná schůze podílníků Českého Úvěrního Družstva v Rovně v místnostech družstva Rovno, ul. 3 Maja 149.

CENY OBILÍ.

Záznam 5.IV. volyňské plodinové bursy.

Žito	zl. 23.50	za 100 kg
Pšenice	„ 30.00	„
Ječmen	„ 22.50	„
Oves	„ 21.00	„
Hrečka	„ 32.00	„
Proso	„ —.—	„
Řepák	„ 58.00	„
Hrách	„ 23.00	„
Fasole	„ 36.00	„
Mák	„ 80.00	„
Jetel	„ 90.00	„

Různé zprávy.

Co které státy připravují k anglické korunovaci.

Československo posílá medailonky, vlajky ve formě kapesníčků a skleněné i sádrové sošky. Německo vyrábí zvláštní korunovační loutky. Francie dodala a stále posílá nové druhy šatů a kloboučků. Japonsko vyrábí horečným tempem malé i velké anglické vlajky korunovační, památné hedvábné kapesníčky. Korunovační jablka se zhotovují v Yokohamě. Maďarsko dodá asi půl milionu malých sošek krále Jiřího VI., jež hodlají obchodníci o slavnostech rozprodat. Švýcarsko pošle spoustu čekolády a sýrů, jež budou baleny do zvláštního korunovačního papíru. Rakousko obešlo korunovační trh koženými kufry a kabelkami s vytlačenými nápisy „Na památku korunovace“. Veškeré předměty jsou zatíženy 100 proc. clem.

Směs z amerického tisku.

Mr. Michael Igoc z Chicaga musil zaplatit pokutu za nedostatečně oznámkovaný dopis, ve kterém — jak se později přesvědčil — mu bylo vyhrožováno smrtí zastřelením. — Na žádost věřitelů Mr. Harryho Garfinkela soud zabavil tomuto třetinu výše jeho požitků na dobu jednoho tisice let! — Mr. H. Seller ze San Francisca právě zjistil, že pozemek v Kanadě, ze kterého on a jeho rodina po 25 let platili daně, nikdy nexistoval!

Němí psi.

Zvláštností výstavy psů v Londýně jsou bezesporné psi velmi vzácné rasy, zvané „basendži“, původem ze střední Afriky. Tito psi, používaní domorodci k lovu, mají velkou přednost: — neštěkají! V Londýně je pouze jediný pár, který náleží paní Burnsové, která si jej přivezla z Afriky, kde tuto novou psí rasu objevila.

170.

Již věděla, kdo to je. Podle hlasu poznala barona Artura a jako kdyby světlo ozářilo její nitro, rázem pochopila vše, co až dosud jako v mlhách se jí jevilo. Když naslouchala útržku rozmluvy a zaslechla jméno Artur, Milada, hrabě a hraběnka, napadlo jí, že by to mohl býti mladý baron a zahradníkova Milada. Ale nebyla s to uvěřiti, že by Artur, který se vždy choval naprosto korektně, který nikdy se žádným děvčetem nezažertoval, ačkoliv měl nesmírně mnoho příležitostí, že by on pojednou se snížil k zahradníkové dceři a že by dokonce o ní mluvil s hrabětem. Snad se přeslechla, snad se mýlí, říkala si, protože byla velice rozčilena nenadálým spatřením milenců, kteří si k dostavenіčku vybrali totéž místo jako ona.

Teď již nepochybovala. Baron je to a ta, kterou objímal, je Milada. Byla tak užaslá, že nevěnovala ani mnoho pozornosti výjevu, který se v houští za pavilonem odehrává. Až když známý hlas dolétl až k ní, znovu se polekala.

Já jsem to, adjunkt z cukrovaru,“ slyšela na otázku odpovídati. Jásavá radost, jež v první chvíli objevu jí zavířila, zmizela a strach jí pojal. Baron Arur dopadl jejího milence a snad dopadne také ji. Nečekala co bude dál, otočila se a prchala k zámku. Čím více se k zámku blížila, tím více napínala své síly, aby co nejdříve vklouzla pod ochrannou střechu. Jen zběžně se rozhlédla není-li nikoho nablízku a zamířila ke dveřím.

171.

Ale několik kroků před cílem temná postava se vynořila ze stínu. Lehce vykřikla a sotvá dechu popadajíc, stanula.

„Kdo je to?“, ptala se postava. „A, mamsel! Co tu děláte? Kde jste byla? Nevíte, co vrchnost poručila?“

„Nekřičte, povím vám to,“ žádala, těžce oddychujíc a tlumíc hlas. „ať vás pan baron nespatří.“

„Proč bych se schovával, ať mne vidí,“ namítal ponocný, ale bezděčně ustupoval s Ninou do stínu a dveří. „Viděl jsem ho již několikrát.“

„Ano, ale neviděl jste, co jsem viděla já. Hlava mě dnes bolela, vyšla jsem si trochu ven, protože nemám zakázáno chodit parkem a přišla jsem na to, jak pan baron líbal jedno děvče.“

Poslední věty povídala ponocnému u samého ucha a sahala na kliku.

„Nelžete?“, ptal se nedůvěřivě.

„Jděte se přesvědčit. Ostatně se o tom ještě dovíte. Musím domů, bojím se, tuze jsem se polekala.“

A než mohl ponocný ji zadržet, vklouz-

Montblanc hospodářským činitelem.

Francouzské horské spolky zjistily, že Montblanc činí důležitou položku ve francouzské obchodní bilanci. Do roka je hora navštívena průměrně turisty: 410.000 s francouzské strany, 275.000 s italské a 350.000 se švýcarské. Počítáme-li průměrné vydání jednoho turisty 200 franků, pak vynáší Montblanc celkem 250 milionů švýcarských franků.

Modernisovaní papuánci.

Velký zaoceánský parník poslal na Novou Guineu depeši svých zámožných cestujících: „Vyprošujeme si po příjezdu „Neptuna“, původní tanec domorodců.“ Odpověď zněla: „Dobrá. Dodáme tanec umrlčí a dva válečné za 2000 dolarů.“ Tato zpráva vyvolala mezi cestujícími parníku malou paniku, neboť na jednoho přišla taková suma, kterou nechtěl nikdo zaplatit. Veškeré vyjednávání po příjezdu lodi bylo marné. Papuánci nechtěli sleviti ani jediný cent, svolili jen k fotografování ve válečném kroji za částku dvou dolarů za hlavu. Papuánci se tedy naučili vytloukati ze své divokosti po evropsku kapitál.

Různé zprávy.

Pěstování vojtěšky.

Vojtěška, zvaná též lucinka, náleží vedle jetele a různých směsek k nejčastějším pícninám. Přes to nenalézá u nás toho rozšíření, kterého plným právem by zasluhovala. Výhodou její jest, že nejen vydrží 3 i více let na tomtéž pozemku, ale poskytuje 3 resp. i 4 seče do roka.

Při pěstování vojtěšky třeba zvláštní pozornost věnovati půdě. Nejlepší jest hlinitá, hluboká, se spodinou snadno proniknutelnou. Tam, kde již v malých hloubkách kořání vojtěšky narazí na vodu, z pole v krátké době se vytratí, anebo jen chabě roste. Důležitou podmínkou jest i přiměřený obsah vápna, ve kterém jako jeteloviny si velmi libuje. Ovšem takových půd, které z přirozených podmínek by byly na vápno bohaté máme u nás poměrně málo, takže nezbývá nic jiného, nežli vápniti uměle. Na půdách, kde vápna je nedostatek, vojtěška dlouho nevydrží, takže zásobením jeho do půdy jest nepostrádatelnou podmínkou.

Setba vojtěšky provádí se buď do směšky anebo nejlépe do ovsa, při spotřebě 35—40 kg na 1 ha. Tu dopouštějí se naši hospodáři velké chyby tím, že ponechávají oves dozráti. Dlužno uvážiti, že vojtěška jako červený jetel nesnáší ochrannou plodinu tak dlouho, ale nutno oves jakmile dosáhl výšky 20 cm bezpodmínečně za zelena pokositi. Jinak, následkem nedostatku vegetačních faktorů, zůstává slabou z pole mizí a nemá dlouhého trvání. Stalo-li se naopak posečení včas rychle se vyvíjí, vytváří husté trsy a mnohdy poskytne na podzim slabší prvou seč. Na okolnost tuto nutno vždy dobře pamatovati.

Každým rokem brzy na jaře přejede se branami, aby utvrdlý půdní povrch se dostatečně zkypřil. Oproti jeteli jest lucinka též choulostivou proti spásání dobytkem. Velký důraz kladu na jarní její přihnojování Thomasovou struskou a kainitem a to pokud možná každým rokem. Rozhození hnojiv provede se po vláčení, načež toto se opakuje, pokud možná opačným sběrem.

Ošetřování a výživa tažných zvířat na jaře.

Tažná zvířata, nejspolehlivější to pomocníci zemědělcovi v hospodářství, vyžadují v nejpilnějším a nejtěžším období pracovním na jaře mnohem většího ohledu a péče nežli kdykoliv v roce. Není to jen z toho důvodu, že jsou zapražena do kultivátorů, bran, válců a strojů od rána do večera, nýbrž také hlavně proto, že jsou citlivější a choulostivější následkem změny a ztráty srsti na jaře, a že se snadno unavují. Vedle pečlivějšího čištění a česání kůže, kterého vyžaduje zvláště ztráta srsti, a vedle nutné ochrany před větrem a vlhkým počasím a náhlým ochladnutím po vypražení, jest bezpodmínečně nutné krmení vydatnějším a jadrnějším krmivem. Také dodržování pravidelné doby krmení má příznivý vliv na dobrý a zdravý stav tažných zvířat a jejich výkonnost.

Celé Volyni jsou známa
nejchutnější piva
z parostrojního pivovaru
V. ZEMANA v Lucku.
Specialita pivovaru
— „SAKURA“. —
Doporučuj všude
tohoto českého podniku
znamenitý mok.

Inserujte u nás!!!

Všichni kupujeme u firmy **G. VUGMEJSTER**, Rovno. ul. 3. Maje 129.,
poněvadž všechny větší textilní továrny zřídily u firmy G. Vugmejster své komisní sklady a jmenovitě:

1) Továrna soukenného zboží F. Rabinowitz & Synové — Bělsko.
2) Továrna soukenného zboží H. Landsberg, Akc. Sp.
3) Továrna výrobků hedvábných Akc. Sp. Klinge & Schulz.
4) Továrna vlněného a kamgarového zboží P. Gerszowski & Sp.
5) Továrna plyše Teodor Finster.

Na skladě stále obrovský výběr nejnovějších výrobků těchto továren a rovněž výrobků žirardovských závodů jako: plátna lněná a bavlněná, brezenty a j.

Ceny tovární — bez smlouvání!

Vlněné látky na paleta a mužské úbory od 5 zl. za metr.

Mimo toho na skladě G. Vugmejstra je stálý výběr kožešin a hotových kožešinových palet francouzských façon, a to: pižmovcových, fokových, hříběčích, teletinových, krtkových, murmlových a j.

Ceny nejnižší!

! Nekupujte, pokud jste se neinformoval u nás a nechybíte !

Czeska Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Równem

(ČESKÉ HOSPODÁŘSKÉ DRUŽSTVO v ROVNĚ) ul. 3. Máje 149.

dodá Vám levně a na výhodných podmínkách:

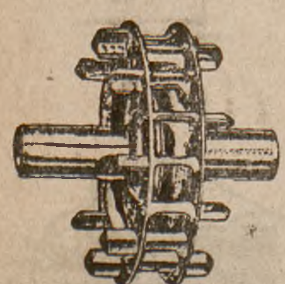
Secí stroje

lžičkové „UNIKUM“ 14 řádkové a jiné;
trybkové „PATRIA“; kombinované „IMPERATOR“

Žací stroje

obilní a travní v olejové lázni.

obdržené přímo od světoznámých továren

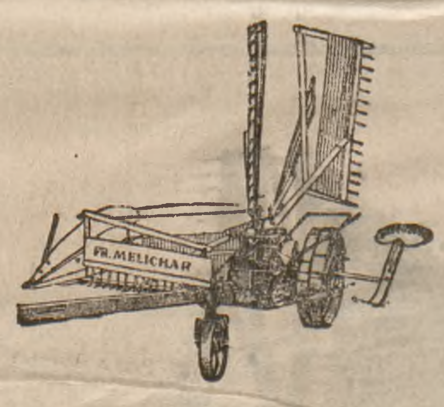
Melichar — Umrath

BRANDÝS n./Labem.

Československo.

Ceny a veškeré informace na požádání. —

Ze skladu v Rovně pokud zásoba stačí:

Hospodářské nářadí a stroje:

Pluhy, kultivátory, čisticí mlýnky a triery, pařáky, mlátičky.

Součástky k žacím strojům:

MELICHAR — UMRATH, MAC-KORMICK, WESTERAS, DEERYNG, MASSEY-HARRIS a jiným.

Hnojiva umělá výroby:

Kainit a sůl draselná — SPÓŁKI AKCYJNEJ EKSPŁ. SOLI POTAS., LWÓW, PLAC SMOLSKI 5.
Superfosfat — ZJEDNOCZ. FABR. SUPERFOSFATÓW. W POLSCE, WARSZAWA, UL. KREDYTOWA 4.
Hnojiva dusíkatá — ZJEDNOCZ. FABR. ZWIĄZKÓW AZOTOW. W MOŚCICACH i w Chorzowie.

Semena:

buráková, vojtěšky, mrkve krmné a jiné.

Upozorňujeme,

zvláště na naše nízké ceny a prvotřídní jakost zboží, které dodáváme na objednávky přímo na adresy odběratelů aneb vydáváme pokud zásoba stačí ze skladu:

v Rovně, ul. 3. Maja 149, telefon Nr. 533, Kvasilov u p. V. Červenky. Volkov u p. Vl. Mráčka. Zdolbunov u p. Jar. Otmara i V. Kloučka.

Adresa redakce a administrace: Kwasiłow na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskárna „Hlas Volyně“ spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 2 zl. 50 gr. ročně více. Cena inserátu: vel. 1/12 zadních stránek 6 zl. za jednou. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.